

Oppvekst og utdanning 2024 - 2036

ØRLAND
KOMMUNE

Vedtatt i kommunestyret 28.11.2024 (sak 24/152)

Forord

Kommunedelplanen for oppvekst og utdanning i Ørland kommune er et overordnet styringsdokument som har et 12-års perspektiv. Planen er tuftet på kommunens samfunnsdel, nasjonale føringer og lokale prioriteringer.

Planen skal bidra til valg av strategier for å møte fremtiden med en tjeneste som gir god kvalitet i et helhetlig og likeverdig tilbud for alle våre barn og unge.

Planen skal mobilisere til innsats, synliggjøre mål og handlinger samt sikre kontinuitet i arbeidet. For å sikre prioritet må planen forankres i alle tjenesteledd og nivåer og i vårt politiske eierskap. Det innebærer at alle voksne som kan påvirke og møter barn og unge på ulike arenaer, må samarbeide for å nå målene. Foresatte er barnas viktigste ressurs og deres rolle er avgjørende for å skape gode oppvekstsvilkår.

Oppvekstsektorens fremste mandat er å ruste våre barn og unge for deltakelse i samfunnet. En trygg barndom legger grunnlaget for et godt voksenliv, og kommunes ansvar er å legge til rette for at alle barn og unge får utviklet sitt potensiale i trygge og stimulerende omgivelser.

Barnehagen og skolen er viktige samfunnsinstitusjoner. Barnehagen og skolen påvirker samfunnet og påvirkes av samfunnet. Samfunnet er i rask endring og det å gi våre barn og unge solide grunnleggende ferdigheter faglig og sosialt, er nøkkelen for å kunne utvikle seg hele livet i tråd med samfunnets endrede behov.

Vi skal legge til rette for god bosetting og integrering i samfunnet for våre nye innbyggere, og gi innvandrere og flyktninger, samt voksne med ulike læringsutfordringer et tilfredsstillende opplæringstilbud gjennom voksenopplæringen.

For å kunne møte den økende kompleksiteten i oppdraget kreves det at vi er innovative, tenker nytt og utvikler et forpliktende samvirke med alle aktører som kan påvirke og utgjøre en forskjell i barn og unges liv.

Vi skal ha alle med, og det får vi til i et Ørlandsamfunn hvor vi voksne danner laget rundt barnet og den unge i dialog med barnet og den unge.

Innhold

Forord.....	1
Innledning.....	4
Overordna føringer.....	5
Oppvekst og utdanning mot 2036.....	6
Utviklingstrekk mot 2036.....	8
Satsingsområder mot 2036	9
Mål og strategier mot 2036.....	10
Veien videre	16

Innledning

Kommunedelplan for oppvekst og utdanning i Ørland er et overordnet styringsdokument som legger grunnlaget for utformingen av kommunens oppvekstområde. Planen legger føringer for prioriteringer og satsingsområder de kommende 12 årene.

Formål med planen

Planen skal vise satsingsområder, mål og strategier kommunen skal jobbe etter for å sikre gode oppvekstvilkår for innbyggerne i Ørland. Den skal tydeliggjøre hvilken retning tjenestene utvikles og hva som forventes av både tjenestene og innbyggerne. Planen følger opp kommuneplanens samfunnsdel (2022 – 2034) og nasjonale føringer på området.

Avgrensninger

Kommunedelplanen gjelder for tjenestene som er organisert under oppvekst og utdanning i Ørland kommune. Herunder kommunale barnehager og skoler, PP-tjenesten, barnevern og kvalifiseringsenheten (flyktning-tjeneste og voksenopplæring)

Planprosess

Kommunedelplanen er den første felles planen etter kommunesammenslåing i 2020, og er et resultat av et bredt samarbeid og stort

engasjement fra innbyggere, folkevalgte og ansatte.

Det er prioritert fem overordnede mål som representerer satsingsområdene som oppvekst og utdanning skal jobbe sammen om frem mot 2036. Hvert mål består av flere strategier som skal bidra til at vi beveger oss mot måloppnåelse.

Oppfølging av planen

Mål og strategier vil bli fulgt opp i økonomiplan og budsjett som rulleres årlig. Det er satt opp måleindikatorer som gir innsikt om utviklingen går i riktig retning, og vil være en del av vårt styringsverktøy. Dette sikrer at vi opprettholder et søkelys på målrettet handling og kontinuerlig forbedring i vårt arbeid med å oppnå de ønskede resultatene for våre innbyggere og lokalsamfunnet som helhet.

Utfordringsbildet er kompleks, og oppvekstområdet er stadig i endring. Vi forplikter oss til kontinuerlig evaluering, tilpasning og forbedring av strategier og tiltak i tråd med beste praksis.

Overordna føringer

I løpet av de siste årene har det blitt utgitt flere stortingsmeldinger, nasjonale veiledere, reformer og nytt læreplanverk som har stor innvirkning på utviklingen av oppvekstområdet. De nasjonale føringene peker på viktige områder for forbedring, blant annet søkelys på kvalitetsutvikling av barnehage, skole og PP-tjenesten, forebygging og tidlig innsats, inkluderende fellesskap og praksiser i barnehage og skole, styrking av kvalitet på tjenesten gjennom økt satsing på kompetanseutvikling, barnets bestevurderinger, barns medvirkning, gode og trygge barnehage- og skolemiljø, skolefravær og utenforskap, og samordning av tverrfaglige tjenester.

En oversikt over aktuelle nasjonale, regionale og lokale føringer er presisert i vedlegg 1. Kunnskapsgrunnlag oppvekst og utdanning

Kommuneplanens samfunnsdel (2022 – 2034)

Kommuneplanens samfunnsdel er den viktigste lokale føringen for området oppvekst og utdanning. Samfunnsdelen består av 3 satsingsområder og et overordnet prinsipp som vil være retningsgivende for kommunedelplanen:

Ørland 2034 er klimanøytral

Klimautfordringene er globale, men konsekvensene og håndteringen av dem må i stor grad skje lokalt. Mål om klimanøytralitet står som et overordnet prinsipp for kommunens arbeid de neste tolv årene.

Ørland snakker sammen!

Ørland skal være et samfunn for alle. Vi skal skape tilhørighet og samhold gjennom dialog, samhandling og involvering. Ørland skal være en kommune hvor alle innbyggere blir sett og opplever å være en del av fellesskapet.

Ørland skaper livsglede!

Barn og unge skal ha en trygg og aktiv oppvekst som gir gode vilkår for læring, mestring og mening.

Ørland satser på folkehelse, sunne levevaner, og fremmer fellesskap og inkludering gjennom kultur, idrett og frivillighet. Innbyggere i Ørland har gode hverdagsliv og opplever livsmestring uavhengig av alder og forutsetninger. Eldre skal ha en trygg og god alderdom, med fremtidsrettede helsetjenester.

Ørland utvikler mangfold!

Ørland skal ha en grende-, tettsteds- og byutvikling som styrker og bygger videre på de ulike kvalitetene og særpreget til de ulike stedene. Ørland satser på kompetanseutvikling, innovasjon, produktivitet og arbeidsdeltakelse for alle. Ørland er stolt av sin unike natur- og kulturarv. Det er en ressurs vi skal ivareta, gjøre tilgjengelig og vise frem.

Oppvekst og utdanning mot 2036

Vi står overfor store samfunnsendringer i årene som kommer og vi må tilpasse oss de vilkår vi har, og gjøre prioriteringer som sikrer at vi leverer i forhold til samfunnsoppdraget.

Kommunen har det viktige oppdraget med å sikre et barnehage- og skoletilbud i tråd med nasjonale føringer, og vi skal gi et likeverdig tilbud til alle våre barn og unge i kommunen.

Landets demografi er i endring, og trenden følges også i kommunen vår.

Vi blir stadig flere eldre og det blir færre barn i barnehage- og skolealder. Kommunens økonomiske bæreevne utfordres, og vi kan dermed forvente en forskyving i ressurser fra oppvekst og over i helsesektoren.

Med færre i yrkesaktiv alder vil tilgangen på arbeidskraft være et knapphetsgode. Trenden viser også en nedgang i rekruttering til barnehage- og lærerutdanningen.

Vi har en utbygd barnehage- og skolestruktur i kommunen med ledig plass både i barnehage og skole. Når barnetallet går ned og tilgangen på kompetanse og ressurser endres, må vi justere kursen. Vi må satse på færre og større enheter for å sikre formålet, kvaliteten og solide fagmiljøer.

Det er også en økning i unge som er i utenforskap, som ikke deltar i utdanning, i arbeid eller på tiltak. Trenden med utenforskap har de siste årene vist seg å starte allerede i tidlig grunnskolealder og det er en økning i bekymringsfullt skolefravær.

Innsatsen rundt det forebyggende arbeidet må styrkes og kompetanse og samhandling mellom tjenestene sikres. Det statlige tjenestetilbudet bygges gradvis ned og det er en forventning om at det kommunale førstelinjetilbudet skal ivareta behovet i fremtiden. For å klare dette er vi avhengige av samspillet med foresatte og hjemmet, samt øvrige gode aktører i samfunnet.

For å sikre god gjennomføring av det lange læringsløpet ser vi tydelig at våre unge trenger solide kunnskaper i de grunnleggende fagene, samt gode sosiale ferdigheter.

Den digitale utviklingen medfører mange muligheter samtidig som vi skal være bevisst rekken av utfordringer særlig våre barn og unge opplever i møte med sosiale medier og utstrakt skjermbruk. For å kunne håndtere digitale verktøy hensiktsmessig og kritisk kreves både styring og veiledning, ledet av bevisste og kompetente voksne i tjenestene og i hjemmet.

Vi må satse på ulike læringsarenaer og allsidig metodikk, legge til rette for mestring og læreglede. Vi må gjennom en helhetlig kompetanseplan sikre at vi har tilstrekkelig faglig kompetanse og at våre medarbeidere får mulighet til å videreutvikle seg.

Barnets beste skal være førende for all vår virksomhet, og barnets stemme og medvirkning i forhold til alt som påvirker dem skal ligge til grunn, samtidig blir voksenrollen viktigere enn noen gang. Våre barn og unge trenger å ha kompetente voksne rundt seg, i hjemmet, i barnehagen, på skolen og i fritiden, som aktivt er til stede og følger opp med omsorg og støtte.

Identitet og tilhørighet skal styrkes i møte med det naturlige fellesskapet i en inkluderende barnehage og skole. Foresatte er en viktig ressurs både med tanke på oppfølging av den enkelte, og som aktør for å fremme gode og trygge inkluderende oppvekstmiljø for alle.

Ørlandssamfunnet har en rikholdig natur og mangfoldig kulturarv som vil være et naturlig fundament for utvikling og læring. Vi skal bruke omgivelsene våre og samarbeide med ulike aktører og frivilligheten for å fremme allsidige læringsarenaer og knytte sosiale bånd

Utviklingstrekk mot 2036

Demografi og kompetansebehov

Parallelt med økning i antall eldre, blir vi færre i yrkesaktiv alder, og aldersbæreevnen i Ørland som i landet ellers reduseres betraktelig mot 2040. I tillegg er det en større andel unge som står utenfor arbeid og opplæring.

Oppvekstsektoren har et kontinuerlig behov for tilgang på kvalifisert og kompetent arbeidskraft og det må jobbes kontinuerlig for å styrke kompetansen blant ansatte for å møte endrede behov og utfordringer i samfunnet.

Vi må følge med på utvikling av tettsteder og grender slik at barnehage – og skolestruktur endres i takt med endringer i bosettingsmønster. Dette for å sikre et likeverdig tilbud for alle våre barn og elever i møte med et barnehage – og skolemiljø som gir en faglig og sosialt forsvarlig tjeneste.

Inkludering og mangfold

Alle barn og unge uavhengig av sosial bakgrunn, kjønn, kultur eller funksjonsevne skal inkluderes og ivaretas i det naturlige fellesskapet. Tidlig innsats og forebyggende tiltak vil bli stadig viktigere for å gi alle barn og unge en god start i livet, bygge god helse og utvikle sine evner og ressurser.

Målsettingen er å sikre god gjennomføring av det 12-årige skoleløpet, fremme nærvær og motvirke utenforskap.

Samordningsprinsippet

Samarbeid mellom barnehage, skole, helse- og sosialtjenester, foreldre og frivillige organisasjoner blir viktigere fremover for å bygge laget rundt barnet og sikre en helhetlig oppvekst for alle barn og unge. Samordningsplikten lovfester et ansvar for kommunen til å sørge for at den enkelte som har behov for flere tjenester samtidig, får et helhetlig og samordnet tilbud til beste for barnet og den unges totale situasjon.

Digitalisering og teknologisk utvikling

Sektoren må følge den digitale utviklingen og ta i bruk innovative løsninger. Barn og unge skal utvikle digital kompetanse gjennom å lære å bruke digitale verktøy hensiktsmessig og kritisk som aktører i det digitale samfunnet.

Bærekraftig utvikling

Bærekrafttanken skal gjennomsyre holdninger og handlinger for å skape forståelse og evne til å ta del i klima – og miljøutfordringen i samfunnet. Det å utvikle god stedsidentitet og glede av naturrikdommen i Ørlandssamfunnet vil fremme engasjement for grønn omstilling og ivaretagelse av livsgrunnlaget vårt.

Økonomisk handlingsrom

Forutsigbare rammevilkår er avgjørende for at sektoren skal greie å etterleve nasjonale lovkrav og lokale prioriteringer. Det å satse på forebyggende innsats og stabile og forutsigbare tjenester vil fremme økt gevinst både i et menneskelig og økonomisk perspektiv.

Satsingsområder mot 2036

De fire satsingsområdene ble vedtatt i kommunestyret 22. juni 2023 (sak 23/97) og følgende danner grunnlaget for mål og strategier i kommunedelplanen.

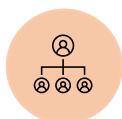
Inkludering, læring og lærelyst

Alle barn og elever opplever inkludering, læring og lærelyst i trygge læringsmiljø

Det profesjonelle fellesskapet

Det profesjonelle fellesskapet i våre barnehager og skoler skal sikre barn og unges utvikling

Godt lederskap på alle nivå

Et godt lederskap på alle nivå skal preges av et tydelig verdigrunnlag og etisk bevissthet

Foreldre som ressurs

Foreldre og foresatte er en sentral ressurs i barn og unges liv

Ørland 2034 er klimanøytral

Vi skal motivere barn, unge og deres foreldre til en grønn omstilling og et miljøvennlig forbruk

Kommuneplanens
samfunnsdel (2022 - 2034)

Kommunedelplan for
oppvekst og utdanning (2024 - 2036)

Mål og strategier mot 2036

Mål 1	Derfor skal vi (strategi)
Alle barn og elever skal oppleve inkludering, læring og lærelyst i trygge læringsmiljø Alle barn og unge får verdier, ferdigheter og kompetanse som er nødvendig for å få et godt liv og kjenne tilhørighet i samfunnet. Gjennom arbeidet med inkluderende praksiser skal barnehage – og skolehverdagen preges av mestringsopplevelser, samhandling, medvirkning og mangfold. Barnehager og skoler skal være en aktør i det forebyggende arbeidet. Det skal legges til rette for at barn og unge får lik mulighet til gode oppvekstvilkår, livskvalitet og god helse.	1A Vi utvikler en felles overordnet praksis for opplæring i språk, lesing, skriving og regning
	1B Vi bruker varierte læringsmetoder og læringsarenaer
	1C Vi styrker medvirkning og deltakelse blant barn og elever i alle beslutninger og saker som omhandler dem
	1D Vi utarbeider felles rutiner og praksis for å fremme nærvær og deltakelse
	1E Vi jobber systematisk med sosial kompetanse og relasjoner
	1F Innvandrere og flyktninger, samt voksne med ulike læringsutfordringer, får et tilfredsstillende opplæringstilbud gjennom voksenopplæringen
	1G Vi bygger laget rundt barnet gjennom tverrfaglig samhandling på tvers av sektorer og i samarbeid med hjemmet og fritidstilbudene
Dette følger vi med på (måleindikatorer)	
• Kartleggingsundersøkelser i barnehage og skole • Saker knyttet til barn og unges læringsmiljø • Dialogen med og tilbakemeldinger fra foreldregruppa	

Mål 2	Derfor skal vi (strategi)	
Det profesjonelle fellesskapet i våre barnehager og skoler skal sikre barn og unges utvikling Vi har søkelys på helhet og sammenheng i opplæringsløpet, og at en konstruktiv samhandling mellom alle som jobber med barn og unge, skal gi gode oppvekstvilkår i alle faser. Barn og unge har kompetente voksne rundt seg som møter dem med forståelse og respekt.	2A	Vi reflekterer over felles verdier, vurderer og videreutvikler profesjonen og felles praksis
	2B	Vi arbeider målrettet og forebyggende mot utenforskap og mobbing i henhold til kunnskapsbaserte prosedyrer
	2C	Vi arbeider med inkluderende praksiser i tråd med lokalt utviklingsarbeid
	2D	Vi legger til rette for kompetanseheving, etter – og videreutdanning og videreutvikling av ansattes kompetanse
	2E	Vi tilbyr og opprettholder kvalitative gode og trygge arbeidsplasser som bidrar til bo – og blilyst.
Dette følger vi med på (måleindikatorer)		
• Riktig faglig kompetanse på alle nivå • Medarbeiderundersøkelser • Kartleggingsundersøkelser		• Utvikling på barnetall 0 – 18 år • Sykefraværstatistikk

Mål 3	Derfor skal vi (strategi)
God ledelse og godt lederskap på alle nivå skal preges av et tydelig verdigrunnlag og etisk bevissthet Ledere på alle nivå skal involvere, motivere, ansvarliggjøre og støtte sine medarbeidere. Våre ledere i barnehage og skole skal legge til rette for at det bygges kultur for utvikling, nytenkning og læring i organisasjonen samt bidra til å styrke samarbeidet på tvers av enheter og fagfelt i organisasjonen. Ledere med en god lederkompetanse er en betingelse for trygg ledelse av det pedagogiske arbeidet og utvikling av profesjonsfellesskapet. En viktig lederoppgave er å sikre en bærekraftig og tillitsskapende oppvekstsektor i møte med barn og foresatte.	3A Våre ledere utvikler felles forståelse for og ivaretar barnehagens og skolens samfunnsmandat
	3B Våre ledere representerer en lederkultur preget av tillit, respekt og åpenhet
	3C Vi har verdibasert ledelse på alle nivå
	3D Våre ledere driver kollektive og tverrfaglige læringsprosesser gjennom god samhandling på egen enhet og på tvers av enheter og sektorer
	3E Våre ledere kommuniserer tydelig og har transparente beslutningsprosesser
	3F Våre ledere oppdaterer seg kontinuerlig og utvikler sin ledelseskompetanse og kunnskap innen oppvekstsektoren
Dette følger vi med på (måleindikatorer)	
• Medarbeidersamtaler • Medarbeiderundersøkelser av ulik karakter • Nærvær/fravær	

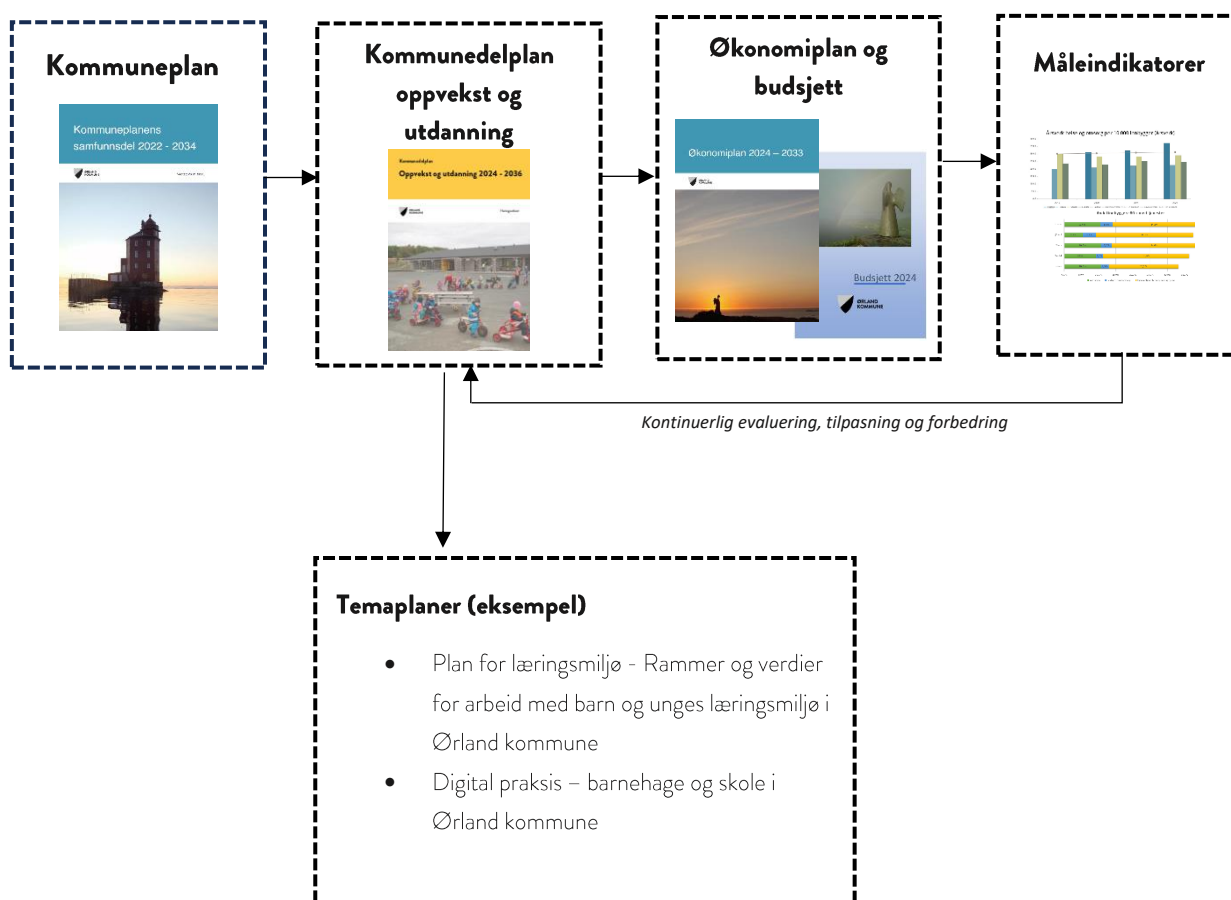
Mål 4	Derfor skal vi (strategi)	
Foreldre og foresatte er en sentral ressurs i barn og unges liv Foreldrenes rolle i barnehage, skole og samfunn skal utvikles gjennom dialog, medvirkning og samhandling. Foreldre skal bidra til å bygge sterke fellesskap samt forebygge utenforskap. Foreldre skal føle seg inkludert, respektert og verdsatt i samarbeidet med skolen/barnehage og de skal kjenne på et felles ansvar og samarbeid for å sikre barnas trivsel, læring og utvikling	4A	Vi legger til rette for deltakelse og god medvirkning for alle foreldre
	4B	Vi legger til rette for ulike arenaer for samarbeid med og mellom foreldre
	4C	Vi avklarer forventninger mellom foreldre og barnehage/skole/SFO
	4D	Vi tilbyr foreldrene verktøy som styrker deres foreldrekompetanse
	4E	Vi involverer foreldre i nærværsfremmende strategier og tiltak
Dette følger vi med på (måleindikatorer)		
• Ulike undersøkelser rettet mot foreldregruppen • Samarbeid med enhetens FAU • Gjennomføring av foreldremøter • Hva har vært innholdet på foreldremøtene		

Mål	Derfor skal vi (strategi)	
Ørland 2034 er klimanøytral Klimautfordringene er globale, men konsekvensene og håndteringen av dem må i stor grad skje lokalt. Ørland ønsker å satse sterkt på å redusere utslipp både fra kommunen som organisasjon, men også fra næringsliv og innbyggere i kommunen som geografisk enhet. Mål om klimanøytralitet er et overordnet prinsipp for kommunens arbeid de neste 12 årene. Innenfor oppvekst vil fokuset være på holdningsskapende arbeid, grønne transportløsninger og ressursbruk, bevisstgjøring og fremme digitale løsninger.	A	Vi motiverer barn, elever og deres foreldre til en grønn omstilling og et miljøvennlig forbruk
	B	Vi bidrar til holdningsskapende arbeid og økt kompetanse om klimautfordringer hos barn, elever og deres foreldre
	C	Vi øker kompetansen hos ansatte i barnehage og skole når det gjelder kommunens satsing på klima- og miljøtiltak
	D	Vi har søkelys på matsvinn og kildesortering på alle enheter
	E	Vi har søkelys på gjenbruk av gjenstander og klær
	F	Barn og elever skal bli kjent med kommunens naturvernområder, landskapsområder og egen kulturarv
Dette følger vi med på (måleindikatorer)		
- Mengden av matsvinn på enhetene - Bruken av kortreiste og lokale produkter - Bruken av kollektiv transport - Barn, unge og ansatte som bruker sykkel og føtter til skole og jobb		

Veien videre

Fra mål og strategier til konkrete tiltak

Når kommunedelplan for oppvekst og utdanning er vedtatt i kommunestyret starter det virkelige arbeidet – det er da mål skal realiseres og strategier settes til live gjennom konkretisering og tiltak. Dette legges til økonomiplan med tilhørende budsjett som rulleres årlig. Det blir utarbeidet egne temaplaner for områder det er behov for en ekstra innsats på.

Fotokreditering kommunedelplan

Børge Solem / godsagt

